

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. TÜR ALADÁR
 ügyvéd.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A városi kölcsön.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 25-én délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a városi tanács előterjesztése volt a város által felveendő kölcsön tárgyában. A közgyűlésen legifjabb Szemző István főispán elnökölt, ki meleg szavakkal üdvözölte az ujonnan megválasztott városatyákat, majd felkérte dr. Fehér Lőrinc polgármestert, hogy a kölcsön megszerzése körül folytatott tárgyalásokat és azok eredményét ismertesse.

A polgármester a város által felveendő kölcsön tárgyában előterjesztését a következőkben tette meg. Amidőn a folyó év elején az a feszültség, mely mintegy két éven át a pénzpiacon észleltetett, engedett s nagyobb pénzügyi intézetek a városok részére kölcsön ajánlatokat tettek, a polgármester is elérkezettnek látta az időt arra, hogy egy nagyobb beruházási kölcsön felvételének előkészítésével, a közgyűlés által elfogadott és a polgármester által is tervbe vett, a legközelebbi közgyűlésen kifejtendő tervek megvalósítását lehetővé tegye.

A polgármester tárgyalásokat folytatott nagyobb pénzügyi intézetekkel egy több milliós kölcsön tárgyában, konkrét, pozitív ajánlatot azonban a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság közvetítésével csak egy bázeli pénzesoporttól kapott. Ez a pénzesoport hajlandó volt a város részére 2,200.000 koronás, 50 évi lejáratu amortizációs kölcsönt nyújtani, 5.86-os annuitás és 94-es árfolyam mellett.

Ez az annuitás és árfolyam, mely a magyar állam 500 milliós kölcsönénél csak 1/2%-al terhesebb, a pénzügyminiszterium hitelosztályától nyert információ szerint, eléggé kedvező, ennél jobb kölcsönre a város nem számíthat. Azonban van a kölcsönben három olyan kikötés, amely a polgármester véleménye szerint el nem fogadható, melyeket a laikus szem első látásra észre sem vesz, melyek azonban a város érdekeivel szemben valóságos robbanó aknákat képeznek.

Először is a kölcsön a 25-ik évben úgy a város részéről, mint a pénzesoport részéről felmondható s ez esetben a le nem törlesztett összeget a városnak ki kell fizetnie. Ez azonban magában véve nem lenne kedvezőtlen a város részéről, amennyiben

a fél idő alatt a kölcsön fele letörlesztetnék. Azonban nézzük a törlesztési tervet közelebbről. Az évi annuitási részletek 117.000 koronát tesznek ki. Ezen összegből kezdetben alig 4000 korona fordítatik a tőketörlesztésére, míg a fenmaradó 113 ezer koronát a kamatok emésztik fel. Az első 25 év alatt a város 2,936.000 koronát fizetne be, ebből kamatra 2,498.808 korona esik, míg tőketörlesztésre csak 437.202 korona 65 fillér marad. Az első 25 év letelével a pénzesoportnak tehát tőkében 1,762.797 korona 35 fillér követelése áll fenn.

Nyilvánvaló ebből, hogy a pénzesoport a felmondási jogot, habár kölcsönösen is, azért kötötte ki, hogy a maga részéről e joggal feltétlenül éljen is, miután az első félidő elteltével tőkében a kölcsön fele összegét 600000 koronával jóval meghaladó tőkekövetelése állna fenn a várossal szemben, s így a pénzesoportnak emiatt érdeke, hogy a kölcsönt a 25-ik évben mondja fel. Ez az egyik körülmény tehát, mely a kölcsön el nem fogadását indokolja.

A második körülmény az, hogy a pénzesoport a közgyűléstől a svájci

DENDRIN

gyümölcsfák betegségei és kártevői ellen
 a legmegbízhatóbb permetező szer.

G y á r t j a:

Arenarius-művek, Pozsonyligetfalu.

K a p h a t ó

RÁCZITS és CZVRKUSITS 100-16
 fűszer- és csemege-nagykereskedők
 ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

Kérjen használati utasítást.

Vasúti és postai szállítások naponta!

Telefon szám 29.

devita garantálását kívánja, s végül, hogy a közgyűlés kötelezze magát a kölcsön után úgy a jelenben fennálló, mint a jövőben kivetendő adókat fizetni. Itt csak a behozandó járadéki adóra utalunk, mely egymaga is $\frac{1}{10}$ -ed %-al drágítja meg a kölcsönt.

A polgármester a maga részéről az ajánlatot elfogadásra nem javasolta, s közölte a közgyűléssel, hogy megállapodása oly értelmű, miszerint az esetre, ha a közgyűlés a pénzesoport ajánlatát f. hó 25-ig el nem fogadja, úgy a pénzesoport által tett ajánlat visszavontnak tekintendő.

A polgármester javaslatához úgy a jogügyi, mint a gazdasági és pénzügyi bizottság is hozzájárult s azt a közgyűlés is magáévá tette, s határozatilag kimondotta, miszerint az ajánlat visszavonásához, különösen tekintettel arra is, hogy az ajánlat maga sem olyan, mely a város igényeit megfelelően kielégítené, hozzájárul s azt tudomásul veszi.

A polgármester tovább folytat tárgyalásokat a kölcsön felvétele tárgyában más irányban s a végleges rendezésig esetleg függő kölcsönrel szerzi meg a beruházáshoz szükséges anyagiakat. Ezzel a közgyűlés, melynek jegyzőkönyvét a főispán nyílt ülésben hitelesítette, véget is ért. A közgyűlésen a bizottsági tagok nagy számban voltak jelen.

Az érdem.

A konsolidált viszonyok megteremtése gróf Tisza Istvánnak érdeme, aki szembeszállt a korrupciós áradattal és megtörte erejét. A miniszterelnök teljesítette emberi kötelességét. Gróf Tisza Istvánnak az a nagy érdeme, hogy végre akadt valaki az ő személyében, aki a kulturember minden disztinívált tulajdonságán kívül még azzal a bátorsággal is rendelkezett, hogy felhuzza a csizmát és belegázoljon a sárba. Abból a tapasztalati tényből kiindulva, hogy az izgatottan ágaskodó szájhósködőket a legkönnyebben rettenthetetlenséggel lehet megfutamítani, kirántotta hüvelyéből a kardot ha valaki testéhez akart férközni és végrehajtotta, amit akart. Győzelme a férfiaság diadala, minden esetre tiszta kéz és a makulátlan mult segítségével.

A legutóbbi botrányban is győztes maradt, melyet ellenfelei rendeztek. Gründolók konzorciuma a Margitszigeten játékbankot akart alapítani. Az volt a tervük, hogy Montekarlót is elhomályosítja az építendő kaszinó mesés pompája. Az oroszországi és bukaresti Riviera publikumra vetették volna magukat és a magyar fővárost elsőrangú idegenforgalmi attrakcióvá rendezték volna. Előkelő állású egyének voltak érdekelve a konzorciumban és az alapításnak csak előzetes költségei több millióra rugtak. Gróf Tisza István

miniszterelnök megtagadta a koncessziót, noha tudta, hogy az előbbi kormány egyik tagja szavatosságot vállalt érte. Olyan irtalmatlansággal, mely valóságos kétségbeesésbe döntötte az ellenzéket, kiadta az összes neveket, amelyek a konzorcium listáján, mint a vállalat előmozdítói szerepeltek és az ügynek olyan jelleget adott, hogy az már nem a parlamentet foglalkoztatja többé, hanem a büntető bíróságot. Így tette tönkre ellenfeleinek azt a tervét, hogy hajdani kollégáinak megmentése céljából hallgatni fog, s akkor majd meg lehet fogni.

Gróf Tisza István miniszterelnököt eddig még mindig igazolta a siker. Az az ember, aki a renitens képviselőket, mint a képviselőház elnöke, karhatalommal kivezettette a parlament ülésterméből, ma a legnépszerűbb alakja az országnak. Az ellenzék az egész vonalon le van törve és az ország fellélegzik. A külföldnek semmi különösebb alkalma nincs most arra, hogy ítéletet mondjon a magyar állam belső politikájáról. De ha gróf Tisza István miniszterelnök erejének és hajthatatlanságának sikerül Magyarország parlamenti életét meggyógyítani, ami a történelemből ítélve be is fog végérvényesen következni, a magyaroknak a többi nemzetiségekkel elviselhető együttműködését helyreállítani, mindez igen nagy jelentőségű dolog nem csak a magyar államra, de annak legközvetlenebb szomszédaira nézve is. Ennek az országnak gazdasága kimeríthetetlen, és különösen kimeríthetetlenek pusztáinak és hegyeinek kincsei. Magyarország lovastól a legjobb lovasokat szállítja a hadseregnek és amint a pusztán nyaranta a buza és a tengeri beláthatatlan aransárga hullámokban érik, a folyói is aranyat hordoznak magukban.

Erdély hegyei, amelyeket még kevésbé kutattak ki, mint az albán hegyeket, gyógyító források százait ereszti ki magukból, belsejükben pedig nem kicsiny mennyiségű ércet rejtnek. Egy erőteljes gazdasági fellendülés, amely rendezett állami szervezeten épülhet fel, olyan erőssé tenné az országot, amilyen még nem volt soha. Gróf Tisza István miniszterelnök az általa kijelölt és eddig követett uton egy szebb jövő felé viszi az országot, melynek elérése az ő nevéhez fog fűződni s az érdem őt fogja illetni.

Lyceumi előadás.

Szívesen adom le ezt a kis ismertetést arról az előadásról, mert örömmel telt benne. Tartalma alapos készültségre vall, beállítása újabb nézőpontból történt és az előadás mindvégig tudatos hanghordozású volt. Nem olyan egyszerű dolog valamit elolvasni, amint nagyon sokan hiszik. Jól elolvasni egy tartalmasabb író tulajdonképpen csak az bir, akinek lelkében megvannak a rokon vonások, amelyekbe aztán az idő revelációi és megállapításai belekapcsolódnak, ott újra élednek és nemcsak az ész — értelem — szférájában fejtik ki hatásukat, hanem az érzelem és az akaratóban is; más szóval, az olvasott dolog az olvasó vérévé válik. Jóval nehezebb az olvasás művészete, ha idegen nyelvű író olvasunk. Már az anyanyelvünkön írott mun-

kák olvasásánál is fölülte gyakran vagyunk olyan botfülűek, hogy a szók ritmusából, a mondatok lendületéből, az egésznek zenéjéből alig veszünk észre valamit. Hát még az idegen nyelvű írónál? és különösen Heinénál, aki azon a nem épen könnyen kezelhető hangszerekből, melyet rövidesen német nyelvnek nevezünk, a legbájosabb ritmusokat, a legváltozatosabb skálákat tudta kihozni. Prokópy úgy belemerült témájába, hogy szinte egészen háttérbe vonult és mintegy magát a nagy költőt szövegezte meg.

Természetesen csak egy részletre szorítkozhatott abban az egy órában, de ezt az egyet aztán egy kerekded essay alakjában adta. Nem vádolt és nem védett, hanem az igazságot kereste és közel is jutott hozzá. Hogy ez e a teljes igazság, chi lo sa? Ki tudhatja, nem úgy volt e Heine az ő szerelmeivel mint a mi Petőfink bordalaival! Hiszen általánosan ösmeretes, hogy nagyot téved az, aki a bordalokból következtetve, Petőfit nagy ivónak tartaná. No meg a szeretkezés dolgában, ugyan kicsoda olyan őszinte, hogy ebbeli tetteire ne szívesen borítaná az ősi fügefalevelet. Ha aztán valamelyik író kevésbé hipokrita mint embertársai, a pletykacsámesogók mindjárt készen vannak a kicsapongás vádjával.

Heine nem volt kicsapongó, azonban igaz, hogy balga aszkéta se volt. Gyönyörű dalokban zengte a női szépség dicsőségét, ezért szeretik az asszonyok és gyönyörű dalokban és zengő prózában dicsőítette az emberi boldogságnak és boldogulásnak az egyedüli alapját: a szabadságot és ezért szeretik a férfias emberek. Igen tágas látókörével belekapcsolódik az egyetemesebb emberbe; minden kétséget kizáró demokratikus érzelmei mellett, pedig nem huny szemet az emberi gyöngeségek előtt. Szereti embertársait és mindennek előtt honfitársait. Minden mélyebb gondolata vonatkozásban van egyik vagy másik irányban, a deutscher Michellel, akire az ő tizenkettedrétü apró uralkodói mind jobban ráhuzzák a bojtos hálósápkát, hogy ne lásson, ne halljon, csak engedelmesen szolgálja őket.

Ebből a lothárgiás álomból akarta ő fölírni honfitársait, hol becézó szóval, hol maró szatirával és ezt nem tudják megbocsátani neki a mai uralkodók és uszályhordozók. Wilhelmus rex is ezért adta el pénzért Heine szobrát az Achilleionból és ezért kapott ez a szobor Hamburgban a Barkhofban helyet és nem valamelyik kevésbé hirhelt helyen. Ebben az egy pontban nem irom alá Prokópy véleményét. Ő a germán fejedelemnek eme tettében elégtétel keresést lát, én nem.

Először is aligha írná ma az a világi fejedelem neve mellé az imperator jelzöt, ha az a költő fejedelem nem segített volna a deutscher Michelt öntudatra ébreszteni és másodsor, itt lehet hogy tévedek, de benső meggyőződésem így diktálja; hogy az Achilleion-villa új tulajdonosa elégtételt vett volna magának fejedelmi módon, ha a szobrot ott hagyta volna, ahová a mi mater dolorosánk állította, elégtételt vett volna magának emberi módon, ha a szobrot összetörette volna és elégtételt vett magának fura módon, mikor pénzért eladta.

Sajnálom, ha ez az igen jól sikerült munka, melyet Prokópy előadásában hallottunk, nem kerülne nyomdapesték alá.

Kabos Márton.

H I R E K.

Egyházmegyei hir. Talesik József Bács-ordasról Hód-ságra, Raile Károly Hód-ságról Bácsordasra kápláni minőségben át-helyeztetett.

Tartalékostizti kinevezések.

A legközelebbi májusi katonai kinevezésekkor több ezer tartalékos hadapródot neveznek ki tartalékos tisztté. A terv szerint mindazok a tartalékos hadapródok megkapják a tiszt-rangot, akiket a tél folyamán gyakorlatra hívtak be, illetve hosszabb időt töltöttek hadászati csapatoknál és felemelt létszám-ban. Ilyen tömeges előléptetés már évtizedek óta nem volt a hadseregben.

Szabadka az ország 4-ik városa. Nagy lehangoltság van most Szabadkán, mely nagyon büszke volt s méltán arra, hogy Szabadka népességre az ország 3-ik városa, csak a főváros és Szeged előzi meg, ez a legutóbbi népszámláláskor is meg lett állapítva, a statisztikai hivatal februári fiúze az azonban megállapítja, hogy míg Szabadkának 98590 lakosa volt 1913. december 31-én, addig Debrecennek ugyanakkor 98814 lakosa volt s így Debrecen népessége 224 el haladja meg Szabadkát s így Debrecen ezidő-szerint az ország 3 ik városa, míg Szabadka az ország 4-ik városa lett.

Halálozás. Lukács Jakab műszaki tisztviselő f. hó 25-én, fiatal életének 24-ik évében váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 26-án délután volt.

Halálozás. Özv. Teodorovits Szávóné szül. Birra Mária f. hó 23-án életének 70-ik évében rövid szenvedés után váratlanul el-halt. Az elhunytban, kinek temetése f. hó 25-én délután ment végbe nagy részvét mel-llett, Poppovits Mirkó m. kir. pü. számtaná-esos, anyósát gyászolja.

Tanítói továbbképző tanfo-lyam. A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a folyó iskolai évek befejezése után, a folyó évi július hó 1-től 22-ig terjedő időben több állami tanító és tanítónőképző intézetben a korábbi évekhez hasonlóan, három hétre terjedő tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamok fognak tar-tatni, még pedig: tanítók számára az aradi, bajai, budapesti, iglói, kiskunfélegyházi, ko-lozsvári, losonci, máramarosszigeti és temes-vári áll. tanítóképző intézetekben, tanítónők részére pedig: az eperjesi, sepsiszentgyörgyi és szabadkai áll. el. iskola tanítónőképző intézetekben. A felvétel iránt a pályázati kérvényeket f. é. március hó 20-ig a kir. tanfelügyelőhöz kell benyújtani.

Elhunyt szolgabíró. Abaffy János palánkai szolgabíró, kínos szenvedés után, édesanyja házában, Kiszácson elhunyt. A közelmúltban orrbántalma támadt, melyhez komplikációk is járulván, Budapesten ope-ráltatta magát, de az operáció nem hozott gyógyulást a beteg számára. A rokonszenves modoru tisztviselőt mindenütt kedvelték.

Pintér-est. Mint előre látható volt, a tavalyi meleg est sikerének emléke ez idén is zsufolt házzal fogja honorálni a kis mű-végzárda zombori március 6-iki kirándulását, legalább is arra mutat az a jelenség, hogy a jegyek iránt már is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul. Az elsőrangú családi műsor, mely csupa újdonságokból van összeállítva, s ahol sem tévesztette el hatását, amint Kassa, Eger, Miskolc, Nagybecskerek stb. színházai-ban történt, ahol még a zenekarokba is pót-szökeket kellett alkalmazni. Parlagi Kornélia szubrette primadonna, aki tavaly is egy csa-pásra férközött a közönség szívéhez, szebbnél szebb újdonságokat énekel, ugyancsak ő sze-mélyesíti a női főszerepeket, a színpadi apró-ságokban Pintér Imrével és Kertész Lajos szalonkomikkal. A mindenképpen sikeresnek ígérkező est jegyeinek árusítását Schön Adolf könyvkereskedő vállalta el.

Alkohol ellen. A vallás- és közok-tatásügyi miniszter, valamint az érseki tan-hatóság rendelete folytán szerdán, e hó 25-én minden iskolában alkoholelőlenes napot tartot-tak, amikor a tanítók az alkohol káros hatásait magyarázták a gyermekeknek.

Halálozás. Turnovszky Rezső Bács-ordas községnek hosszú éveken át volt plé-bánosa folyó hó 26-án váratlanul elhunyt. Temetése ma ment végbe az egész község osztatlan részvéte mellett.

Halálozás. Sztokjovits Zachariás volt kereskedő folyó hó 25-én meghalt 70 éves korában.

Az ipartestület közgyűlése. A zombori általános ipartestület február 22-én tisztújító közgyűlést tartott, a melynek ered-ménye a következő: Elnök: Szemes József, 24 választmányi rendes tag, 6 választmányi póttag és 3 számvizsgáló.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori kaszinó egyesületi dalárda tradi-ciójához híven, az idén is farsang utolsó napján rendezte táncal egybekötött művész-estélyét. A kaszinó termei zsufolásig megteltek szebbnél-szebb asszonyokkal és lányokkal, kik élvezettel hallgatták Flesch Imre művé-szies hegedűjátékát és Dobos László gyö-nyörködtető ének előadását. A közönség zajos tapsal honorálta mindkét szereplő produk-cióját. Flesch Imre hegedűjátékát Ebner Else urhölgy ügyesen és alkalmazkodóan kísérte zongorán. Radicevits Sándor jó elő-adásban jutott érvényre Csergő Gábor humoros magánjelenete. Elismeréssel emlékezünk meg Jánossy Károly vidám előadásáról és a ka-szinói dalárda énekeről. A sikerült művész-estély után a nagyteremben megkezdődött a táncmulatság, amely a legvidámabb han-gulatban és hangos jó kedvben a reggeli órákban fejeződött be. Az estélyen a zongora alapra igen sokan adakoztak, akiknek név-sorát legközelebbi számunkban közölni fogjuk. — A hushagyó kedd megszabáljával másnap, szerdán este igen sikerült halpaprikás volt a kaszinóban, melyen 200 személy vett részt. A halpaprikást az iparos dalárda kabaréval fűszerezte s a fiatalság reggelig roppta a táncot a legfesztelenebb hangulatban.

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat múzeumának régiségtára március hó 1-én (vasárnap) délután 2—4-ig díjtalanul megtekinthető.

Az „Iparoskör“ farsangi es-télye. Várakozáson felül sikerült műked-velői előadást és vidám táncestélyt rendezett a zombori Iparoskör, a kör ifjúságával vasár-nap este az Iparoskör helyiségeiben. A mű-sor első száma Szalai Vici és Vidákovits József ének és táncelőadása volt, amelyet a nagyszámban megjelent közönség zajosan megtapsolt. Utána következett „Éljenek a tűzoltók“ és a „Pofozó masina“ című vig-játékok. Mindkét darabot Magyar Oszkár tanító rendezte. A két vigjátékban szerepeltek: Gábris Lázár, Kovalovszky Hermina, Szalay Vici, Bogdán Márton, Vidákovits József, Har-ping József, Huck Ferenc, Sztanojev Zsárkó, Huck Dezső, Reiszner Mancika, Pastrovits István és Gubica Mariska, kik megérdemelt tapsban részesültek. Az előadást reggelig tartó tánc követett. Az estélyen felülfizettek: Szemes József 10 K, N. N. 2 K, Dr. Müller János, Tallos Gyula, Reffe Jakab, Parcsetis Mihály, Hock János és Tóth Károly 1—1 K és dr. Scheib K. 60 fil., amelyekért az Iparos-kör ezuton is köszönetét fejezi ki.

Az adózó közönség figyel-mébe. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1913. évi országos betegápolási pótdóljástrom a pénzügyigaz-gatóság által felülvizsgáltatván, a városi adó-ügyosztálynál 8 napi közzemlére kitétetett azzal, hogy ezen idő alatt a netáni felszólá-lások beadhatók.

Közel a feketehimlő. A belügy-miniszternek a napokban kiadott rendelete értelmében a bács megyei állomásokon min-den oly utast, aki Belgrádból vagy Zimony-ból érkezik, orvosilag meg kell vizsgálni. A rendelet kiadásának oka az, hogy hivatalos megállapítás szerint is Belgrádban és Zi-monyban járványszerűen lépett fel a fekete-himlő.

Házasságszédelő utazó. A szabadkai törvényszék egy évi börtönre ítélte Huleja Dezső kereskedelmi utazót, aki több-szörös házasságszédelőt követett el.

A katonatisztek nyugdíja. A hadügyminiszterium elkészült a katonai ellá-tási törvényjavaslat tervezetével és megküldte az osztrák és a magyar kormányoknak. A törvényjavaslat a teljes nyugdíjra 35 éves szolgálatot jelöl meg. Fontos rendelkezése az is, hogy a nyugdíjas katonatisztek és hiva-talnokok lakbérjárulékát özvegyeik is meg-kapják.

Üzletátalakítás. A helybeli Dó-dits és Opancsárev cég, mely eddig is min-den igyekezetével azon volt, hogy a közön-ségnek legmesszebbmenő igényeit kielégítse, megvette a szerb templom átellenében levő házat, melyben üzlete eddig is elhelyezést nyert, üzletét kibővítette s a modern kor igényeinek megfelelően átalakította. Felhívjuk a közönséget a cégnek lapunkban foglalt mai hirdetésére.

Mikor a rendőr bálozik. A napokban reggel Tiszaistvánfalváról ideérkező vicinális az Újvidékhez tartozó Vaskapu állomás közelében elütötte Szügyi György és Horváth Pál városi rendőröket, a kik tánc-mulatsági inspekciónál tértek haza kissé bor-közi állapotban. Az egyik rendőr kezén és lábán csonttörést, a másik fején szenvedett súlyos sérüléseket. Mindkettőt a városi köz-kórházba szállították. A vizsgálat megindult.

Fogházban a tanyák „dok-tora“. Annak idején megtört, hogy a ludasi csendőrök feljelentést tett a kir. ügyészségen Frittmann Gáspár ellen, aki a tanyai nép tudatlanságát és jóhiszeműségét kihasználva, a tanyák népe előtt csodadok-torként szerepelt és gyógykezelés alá vett mindenkit, akit rosszsorsa hozzá vezetett. A csendőrök legutóbb azért jelentették fel a hasonló üzelmek miatt már többszörösen büntetett Frittmann Gáspárt, mert Huszár Vince ludas-pusztai lakos hozzátartozói pa-naszolták az őrsön, hogy Frittmann része-gesség ellen gyógykezelte Huszárt olyan módon, hogy a jobb karján felvágta az ere-ket, hogy a rossz vér elfolyjon. Huszár egy darabig csak hagyta karjából a vért folyni, de a mikor már a sok véréstől gyen-gülni kezdett, ijedten kérte Frittmann, hogy állítsa el a vérezést. Ehhez azonban a csodadoktor már nem értett, ezért a kétség-beesett familia behozta Huszárt a városba és itt egy orvos kötözte be a félig eszmélet-len ember karját, akiből a lélek is csakha-mar kirepült. Az ügyészség a csendőrök jelentése alapján nyomozást rendelt Frittmann ellen, aki időközben eltűnt Szabad-káról és orvosi rendelőjét Kunbajára tette át, ahonnan szombaton szintén jelentést tettek az ügyészségnek a javíthatatlan ku-ruzslóról, akit Kunbaján az ügyészség ren-deletére le is tartóztattak. Ugyálszik azon-ban nem valami nagy gonddal őrizték Frittmann Kunbaján, mert onnan megszökte, vasárnap már Szabadkán a városban sétált, ahol a detektívek felismerték és bevitték az ügyészség fogházába.

Kilötte a rendőr szemét. Szabadkán a Budapest felől jövő vonatal egy súlyosan sebesült embert hoztak, akit a mentők a köz-kórházba szállítottak. A meg-sérült ember Szabó Pál kiskörösi rendőr, akit a napokban egy gyanus ember üldözése köz-ben ért egy lövés, amely a jobb szemén behatolva a fejébe furódott és megbénította a szerencsétlen ember látóidegeit, úgy hogy ha esetleg életben is marad, a szemvilágát elveszti. A szerencsétlenül járt rendőr azt mondja, hogy egy kiskörösi ékszerész lötte meg, aki vele együtt üldözte a gyanus embert. Nagyon valószínű, hogy a rendőr nem bünténynek, hanem szerencsétlen véletlen-nek az áldozata.

Bicskázó legények. Zentán a moziból igyekezett hazafelé két lány társa-ságában Farkas Visontai József 21 éves legény, amikor egy sötétebb utcából eleje ugrott Szeles Illés és csukott bicskával kétszer fejbe vágta Farkast és elszaladt. Farkas utána futott, de rosszul járt, mert amikor utólérte Szelest, azt most már nyitott bicskával mellbe szurta. A csendőrség megindította ellene az eljárást.

Vasvilla a lakodalomban. Andruskó Gergely zentai lakos néhány nap előtt férjhez adta a lányát. A lakodalomban több vendéggel együtt részt vett Szikora Vince 27 éves legény és később egy másik lakodalmas háztól átlátogatott ifju Radvány József és Boros Sándor is. Mindhárman borosak voltak már, mikor Radvány azt indítványozta, hogy menjenek hozzájuk. Radványéknál Szikora Vince gunyolódni kezdett a házigazdával, amiért ez boszura határozta magát s mikor Szikora elment, utána lopódzott s egy vasvillával három olyan ütést mért rá, hogy a fejcsontja betört és életben maradáshoz kevés a remény.

Szerencsétlenül járt munkás. Bacsin Palkovics Sándor 16 éves napszámos tegnap estefelé Szabadkán a Katona-utcában levő Vujkovics-féle fatelepen a gőzfűrésznél foglalatostkodván, a fűrész jobb kezefejét összeroncsolta. A szerencsétlenül járt fiatal munkást a mentők a közpórházba szállították.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zomborban (telefon 161.) kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Rózsa Miklós: A magyar impresszionista festészet. 4 K. — A leánykereskedők üzemei: Irtak Mrs. Archibald Mackirdy és W. N. Willio: Angolból fordította Mezei Sándor. 3 K. — Vajda Ernő: Mrs. Bobby, komédia 3 felvonásban. 250 K. — Szomory Emil: A függöny előtt és a függöny mögött. 350 K. — Biró Lajos: A szentlélek lovagja. 350 K. — Pekár Gyula: A kölcsönkért kastély. 250 K. — Dr. Gaár Vilmos: 1913. I./III. törvényeik: Az egységes bírói és ügyvédi vizsgáról. 2 K. — Schuschny Henrik dr.: Iskola és egészség. 4 K. — Seress László: Napoleon I./IV. 20 K.

Uj Wells-elbeszélések. A modern tudományos fantasztikus regény művelői között a legkitünőbb és nálunk is legnépszerűbb az angolok kitünő írója, H. G. Wells, kinek legjelesb művei, az Időgép, a dr. Moreau szigete, a Marslakók a földön stb. Radó Antal kitünő vállalata, a Magyar Könyvtár révén váltak a magyar közönség legnépszerűbb olvasmányává. Most Wells kisebb novellái közül három jelent meg a Magyar Könyvtárban, Benedek Marcell rendkívül gondos fordításában. Az elcsereált élet, A kés alatt Egy szinikritikus szomorú története a novellák címei. Megvan bennük az angol író fantáziájának minden gadasága, azoknak a szempontoknak az előkelősége, melyekből a világot szemléli s megvan pompás angol humora is, népszerűségének egyik legerősebb tényezője. A füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 30 fillér.

C S A R N O K

UTI EMLÉKEIM

DÁNIÁBÓL, SVÉDORSZÁGBÓL és NORVÉGIÁBÓL

Irtá: **özv. Szakáts Gyuláné.**

Minden embernek vannak vágyai, különösen fiatal éveiben; az egyik földi vándor, mikor élethajóját a vihar elkapja és nehéz küzdelmek árán tudja csak magát fentartani, elfelejti ifjúkori vágyait és ha később teljesednek is azok, nincs már meg a kellő öröme bennök. A másik — ki pedig szintén ösmeri a vihar zugását, mert van e halandó, kinek életutja végig derűs? a küzdelmek között sem felejtkezik meg az ifjúkori vágyról, mely mintegy halavány, de állandó fényű csillag

világított a sötétségen át. „Majd csak felvirrad egyszer“ gondolta az a másik és várt türelmesen egy jobb időt, mely el is érkezett. Ez a türelmes és kitartó vándor én voltam, vágyaim netovábbja pedig egy utazás fel az északi vidékekre: „Az éjjeli nap országába“.

Sokat vártam attól a szép uttól, de a látottak felülmúlták mindazt, amit elképzeltem magamnak róla. És ez nagyon érthető, mert arról a sajátságos világosságról, mely azokban az országokban van, fogalma sem lehet annak, aki azt még nem látta.

Különösen az a titokzatos misztikus fény, mely az alatt a 3—4 óra alatt látható, ami a nyári hónapokban a napnyugta és felkelte között van, az csodálatos és leírhatatlan hatást tesz az emberre.

Ez a világosság az, ami az egész világról ide vonzza az embereket és azt hiszem, nincs közöttük egy sem, ki valaha el tudná felejteni e bűvös látványt.

1912. június 17 én megvettem Berlinben Cook „Union-Reise-Buro“ jában körutazási jegyemet és elindultam Skandináviába. Nagyon célszerű az ilyen összeállított jegy, minden szelvény le van bélyegezve és így nem ad seholy gondot a jegyváltás. Az én utiprogramom volt: Berlinből indulva, Sassnitz, Frelleborg, Malmö, Kopenhagen, Alfvesta, Norrköping, Stockholm, Upsala, Bräcke, Trondhjem, Molde, Bergen, Krisztiania, Göteborg, Trelleborg, Sassnitz, Berlin. Fizettem az egész utért (hajón I., vasuton II. osztályon) 200 márkát, azaz 240 koronát.

Délután 5 órakor indultam Berlinből és éjjel 1 órakor értem a Rügen szigeten lévő Sassnitzba; itt a 12 Pullmann-vaggonból álló gyorsvonat be lett tolvá egy e célra épített hajó gyomrába, mely 4 óra alatt vitt át svéd partra. A vagonok vastag láncokkal lesznek megerősítve, hogy az esetleges hullámszél táncra ne kerekedjenek és mikor minden kész és a hajó elindult, kinyitják a vagonajtókat és az utasok kiszállhatnak. A hajó első emeletén két elegáns étterem van, aztán dohányzó, olvasóterem, hölgyterem, fürdőszobák és hosszú sétahely, a második emeleten szép élővirágok és bokrokkal kertet van alakítva, kényelmes ülőhelyekkel.

Nagy pontossággal van ennek a hajónak az egyensulya megcsinálva, mikor a vagonokat betolják, meg sem billen és nehézsége következtében a hullámok sem tudják igen meglóbázní, de ha egyszer svungba jön, akkor jókorákat lódit. 4500 lóerejű gép hajtja át a tengeren, óránként 25 kilométernyi sebességgel. Mikor először mentem rajta, éj volt, sötét éj, erős szél és a megláncolt vagonok keservesen nyikorogtak, mert a hajó bizony erősen hintázott; visszafelé nappal jöttem és aranyos napsugár csillogott a tenger sima tükrén; gyönyörű ut volt!

Reggel 5 órakor tehát már Svédországban voltam, néhány perc alatt ki lettünk a hajóból vontatva és robogtunk Malmöbe, hova 7 órakor értünk; itt rendes személyszállító hajóba szálltam és másfél óra múlva Kopenhagenben voltam.

Csodálatosan kellemes benyomást tesz a megérkezésre a dán főváros és talán főképen azért, mert a lakosság olyan előzékeny és udvarias. A régi városrész utcái szűkek és görbék, de tisztak, az újabb részek utai azonban igen szélesek, egyik oldalukon árnyas fasorral és padokkal. Az új nagy vá-

rosháza szép, impozáns épület és az előtte lévő nagy tágas tér célszerű elrendezését érdemes figyelmesen megnézni; a város összes villamos vonalai e téren futnak össze, de olyan rend uralkodik, hogy a legnagyobb nyugalommal lehet a téren átsétálni.

A „Ny-Barsberg-Glyptothek“ antik szoborgyűjteménye egyike a világ legnagyobb ilyen gyűjteményének, a „Kongelige-Malerisamling“ (királyi képgyűjteményben) remek régi és újabbkori képeket látni, de a legnagyobb részben a Thorvaldsen-Muzeum, melynek 42 termében ennek a nagy művésznak — a dánok büszkeségének — a szoborművei és reliefjei vannak elhelyezve. Micsoda nagyszerű műveket látni itt! Különösen a reliefek meglepő szépek! Hogy ki van azokon minden legapróbb részlet dolgozva! A bánat, a harag, öröm, keserűség vagy vágyódás tükröződnek az arcokon. Csodálatos szépek ugy az arcok, mint az emberi test minden részei, a művész szeméi csak a szépet látták, valóságos élvezet egy-egy ilyen harmonikus szép alak szemlélése. Thorvaldsen sirja a Muzeum négyeszetes zárt udvarának közepén van; egyszerű sirhant, sűrűn benőve repkénnyel, semmi jel rajta; az ő siremléke a sirját körülvevő Muzeumban elhelyezett művei.

Vasárnap délelőtt a „Fruc-Kirke“-ben voltam, a dánok régi koronázó templomában. Az oltár felett sötét-vörös háttérű falmélyedésben áll Krisztus urunk kétszeres életnagyságu nagy fehér márványszobra, a templom hajójának két oldalán pedig a 12 apostol. Thorvaldsen művei mind Krisztus urunk alakja leírhatatlanul szép, valóban „isteni“. Amint karjait a szenvedő emberek felé nyújtja, arckifejezése olyan, mintha mondaná: „Jöjjetek hozzám ti, kiknek szive fáj és én meggyógyítlak benneteket.“ A dán nyelvű prédikációból ugyan nem sokat értettem, de az öreg papnak lágyan csengő hangja olyan sajátságos szép érzést idézett elő lelkemben, mintha nem is földi halandó beszélne hozzánk, hanem maga Jézus Krisztus.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

Pintér-Parlagi

estélye

a „Városi Színházban“ március 6-án, (pénteken)

3-1 tartatik meg.

Elsőrangú kitünő program!

Csupa ujdonság!

Jegyek előre válthatók Schön Adolf könyvkereskedésében.

Bővebbet a falragaszok.

Hajhullás ellen

:: lugmentes hajmosó ::

- - **Pixobin** - -

lugmentes kamillahajmosó

:: oxigénnel ::

- - **Ciwuco** - -

Ára csomagonként 30 fillér.

- - **Füldősó** - -

Nemesfenyő, Rózsa, Orgona, Ibolya
Csalódásig hűen utánozza ezen virágok
illatát és ezeket huzamosabb ideig
tartja meg, mint az.

"Illatszerpárnácskák"

Ára 40 fillér csomagonként.

Ha az Ön helységében nem kaphatók, úgy küld-
jön helyegekben 30 illetve 40 fillért és portóra
10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban
megbízható szerek bármelyikét. — Gyógyszertár-
nak, drogériának, fodrászoknak és egyéb szaküzletek
maga rabhatban és ingyenes propagandában
*—17 résztesülnek.

Készíti: **Ciwuco Chemische Industrie Berlin.**

Egyedüli vezérképviselő:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN

Budapest, VIII. Szigetvári utca.

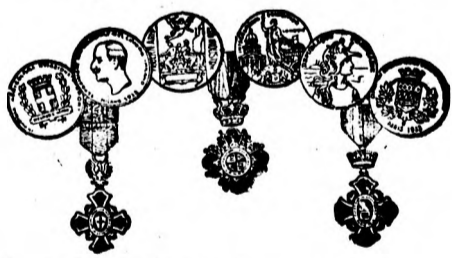
Egy jókarban levő nagy

Wertheim-szekrény eladó.

— Bővebbet a kiadóban.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállítja

**Wagner „Hangszer-király“ Budapest,
József-körút 15. (Telefon: József 71.)**

A milánói, párisi és londoni kiállításon az
első díjjal kitüntetve. Hegedű 16 drb fel-
szereléssel 12 kor. Jogásztárogató, billen-
tyűkkel 16 kor. Kétsoros hangverseny har-
monika 25 kor. Beszélőgép hatalmas hangu
40 kor. Csodareztrombita erős 6 kor.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 kor. Javítási
szakműhelyek! Fényképes árjegyzék ingyen!
Óvás! Ügyeljünk a „Wagner“ névre
és a 15-ös házszámra! *—8

Kereset

minden helységben, sa-
ját otthonában. Könnyű
harisnyakötési munka.

Prospektus ingyen. *—8

Karl Wolf, Wien, VII. Mariahilferstrasse 82.

EDISON-féle

mozgó-vetítőgép,
egészen jókarban,
teljesen fölszerezve
nagyon olcsó ár-
ért eladó

GUTWEIN MIHÁLYNÁL

3-1 **Bácsfeketehegy.**

393/1914 szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t. c. 102 § a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a szabaddai kir. törvényszék 1906
évi 12745. számú végzése következtében
dr. Gál Rezső zombori ügyvéd által kép-
viselt bajai kereskedelmi bank javára 520 K
s járulékaik erejéig 1906 évi július hó 21 én
foganatosított kielégítési végrehajtás után felül
foglalt és 1972 koronára becsült követesző
ingóságok, u. m.: különféle butorok nyilvános
árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás
bíróság 1909 évi 798/8. sz. végzése folytán
268 korona 35 fillér tultökekövetelés erejéig
Zomborban adások lakásán leendő eszközlésére
1914 március 9-ik napjának d e 9 órája ha-
táridőül kitzetetik és ahhoz a venni szán-
deközők oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t. c. 107 és 108. § a értelmében
késpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek
szükség esetén becsarénatul is el tognak
adatni

Zombor 1914 évi február hó 21 én

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t. c. alapján ala-
kult Országos Központi Hitelszövet-
kezet kötelékébe tartozó

Zombori Butoripari Árucarnok Szövetkezet,

mint az Országos Központi Hitelszövet-
kezet tagja, **1914. évi március
hó 25-én délelőtt 10 órakor**
a szövetkezeti helyiségben

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok
37. §-a értelmében meghivatnak.

Napirend: 1. Mult évi üzletered-
ményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a
felmentvény megadása. 3. Mérleg meg-
állapítása. 4. Tiszta jövedelemről való
rendelkezés. 5. Az igazgatóság 4 tagjá-
nak választása. 6. Felügyelő-bizottság
4 tagjának választása. 7. Netáni indit-
ványok.

1913. évi január hó 1-én a tagok
száma 232, üzletrészeinek száma pedig
321 volt, az év folyamán belépett 1
tag 1 üzletrésszel, kilépett 23 tag 27
üzletrésszel, tehát marad 1913. év vé-
gén 210 tag 295 üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által meg-
vizsgált évi mérleg a szövetkezet helyi-
ségében kifüggesztetett és mindenki
által megtekinthető.

Zombor, 1914. február 19-én.

2-2

Az igazgatóság.

≡ A ≡
JELENKOR
LEGJOBB
TEÁJA.

ÁRAK:

	No. 3	2	1	0	00	szám
1 Csg. 50 gramm K	—50	—60	—80	1—	180	
1 „ 100 „ „	1—	120	160	2—	360	

FŐLERAKAT:

15-8

Ráczits és Czvrkusits cégnél

Z O M B O R B A N.

Házi koszt!!

Bercsényi-ut 25. szám
alatt jó és olcsó házi
koszt kapható. 3-2

Eladó.

Bezdánban Faddi Fe-
renc gazdász szabad-
kézből elad hatósági en-
gedéllyel fedeztetésre al-
kalmass, 174 cm. magas, 4
éves saját nevelésű vilá-
gos-sárga, teljesen hiba
nélküli csődört. Kivánatra
levél útján is bővebb in-
formációt nyújthat a tu-
lajdonos. 3-2

Kitüntetések :

Arad
Budapest
Budapest
Belgrád
Berlin
Győr
Lóvrin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

* - 4

!! F A J T O J Á S O K !!

Reitter Oszkár főkapitánynál,
NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozott fajtisza telivér

Hófehér Orpington

Hófehér Wlandotte (amerikai kitűnő téli tojók)

Fekete Langsán

Kendermagos Plimut Rocks

Sárga Orpington tyúk; továbbá

Hófehér óriási pekingi kacsa.

TOJÁSOK DARABJA 60 FILLÉR!!

Rázásmentes biztos csomagolás, faládákban ingyenes.

Állami nagy aranyérmek!

Legelső győzelmi díjak, — hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.
Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is
előre megrendelhetők. — Darabja 25 korona.

397/1914 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járás-bíróság 1912. évi Sp. V. 1416 számú végzése következtében dr. Kaldor Imre budapesti ügyvéd által képviselt Monosterly és Kuzmik utóda budapesti cég javára 678 korona s járulékaik erejéig 1912. évi december hó 16. án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és hintók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás

bíróság 1913. évi Pk. 1988/6. sz. végzése folytán 15 korona 61 fill. tultökekövetelés, ennek 1912. augusztus 2. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 196 kor 32 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös körút 25. leendő eszközlésére 1914. évi március hó 9-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1914. évi február hó 21. én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Mintagyűjteményt kívánságra ingyen küldünk!

LEGNAGYOBB DIVATÁRUÜZLET
DÓDITS ÉS OPANCSÁREV
ZOMBORBAN, A NAGYSZERBTEPLOMMAL SZEMBEN.
(S A J Á T H Á Z.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a legujabb párisi divatu **báli** és **estélyi** ruháknak és kabátoknak való ujdonságok megérkeztek. És pedig:

Velour-gaze,

Voal-gaze,

Krep-gaze,

Krepon-gaze,

Krep Sarme,

Krep de Sin,

Krep Brozse,

Krep Mul fler,

Matlas,

Zsapon,

Amerikai Silk,

Etamin,

Krisztalin.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

DODITS ÉS OPANCSAREV.

Mintagyűjteményt kívánságra ingyen küldünk!

Alumínált Bittermann Nándor és Fia cég könyvnyomdájában Zomborban.

Kiadótulajdonos: Bittermann Nándor és Fia cég

.. Gyors és pontos kiszolgálás! ..

.. A legolcsóbb szabott árak! ..